

An Bhruiséil, 10 Meitheamh 2022
(OR. en)

10125/22

RECH 370
COMPET 490
RELEX 780
DEVGEN 120

TORADH NA nIMEACHTAÍ

Ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
An:	10 Meitheamh 2022
chuig:	na toscaireachtaí
Uimh. an doic. roimhe seo:	9524/1/22 REV 1
Ábhar:	Luachanna agus prionsabail le haghaidh comhar idirnáisiúnta sa taighde agus sa nuálaíocht – Conclúidí ón gComhairle (arna ghlacadh an 10 Meitheamh 2022)

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo na conclúidí ón gComhairle maidir le ‘Luachanna agus prionsabail le haghaidh comhar idirnáisiúnta sa taighde agus sa nuálaíocht’, a ghlac an Chomhairle ag an 3877^ú cruinniú a bhí aici an 10 Meitheamh 2022.

Conclúidí ón gComhairle maidir le luachanna agus prionsabail le haghaidh comhar idirnáisiúnta sa taighde agus sa nuálaíocht

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Á MHEABHRÚ DI

- na conclúidí uaithi an 28 Meán Fómhair 2021 maidir leis an gCur Chuige Domhanda i leith Taighde agus Nuálaíochta – Straitéis na hEorpa don chomhar idirnáisiúnta i saol athraitheach¹, inar shainaithin sí príomhphrionsabail agus príomhluachanna comhroinnte an Aontais sa chomhar idirnáisiúnta taighde agus nuálaíochta (T&N) agus inar iarr sí ar na Ballstáit agus ar an gCoimisiún páirt a ghlacadh i bpróiseas an chomhdhearaidh chun iad a fhorbairt a thuilleadh;
- Moladh (AE) 2021/2122 ón gComhairle maidir le Comhshocrú um Thaighde agus Nuálaíocht san Eoraip², inar mhol sí do na Ballstáit sraith luachanna agus prionsabal do T&N san Aontas a chur i bhfeidhm, i ndlúthchomhar le geallsealbhóirí agus iad a chur chun cinn ina gcuid idirghníomhaíochtaí le tríú tíortha chun cothrom na Féinne agus creatdálaí comhchoiteanna a bhaint amach;

¹ 12301/21

² IO L 431, 2.12.2021

Réamhrá

1. TUGANN SÍ DÁ hAIRE gur cheart go mbeadh sé d'aidhm ag an gcomhar idirnáisiúnta maidir le T&I an méid seo a leanas a chur chun cinn: luachanna daonlathacha agus comhar don tsíocháin, baint amach Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe Chlár Oibre 2030, rochtain ar an eolas is cothroime le dáta chomh maith le comhoibriú idir daoine tréitheacha agus a gcúrsaíocht ar fud an domhain, go háirithe taighdeoirí óga; MEABHRAÍTEAR DI go bhfuil gá le comhar idirnáisiúnta maidir le T&N chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin dhomhanda, go gcruthaítear leis deiseanna eacnamaíocha i margaí seanbhunaithe agus i margaí atá ag teacht chun cinn agus go gceadaítear leis ról domhanda an Aontais a threisiú tríd an taidhleoireacht eolaíochta; CUIREANN SÍ I dTÁBHACHT go bhfuil comhar idirnáisiúnta maidir le T&N rithabhachtach le tionchar T&N a neartú chun beartais an Aontais a fhorbairt, chun tacú leo agus chun iad a chur chun feidhme agus gur féidir leis ról tábhachtach a bheith aige i ndáil le cuspóirí uileghabhálacha a bhaint amach, go háirithe cuspóirí comhshaoil agus aeráide; AITHNÍONN SÍ an ról tábhachtach atá ag an taidhleoireacht eolaíochta, *inter alia*, maidir le tionchar an Aontais a threisiú mar chomhpháirtí iontaofa domhanda san eolaíocht, sa teicneolaíocht agus sa nuálaíocht;
2. CUIREANN SÍ CHUN SUNTAIS an uaillmhian atá ag taighdeoirí agus baill foirne, nuálaithe, acadóirí agus mic léinn eile taighde agus forbartha comhoibriú go hidirnáisiúnta; CUIREANN SÍ I dTREIS gur cheart don Choimisiún agus do na Ballstáit a áirithiú go mbeidh siad in ann oibriú gan bhac lena gcomhpháirtithe ó thríú tíortha i dtimpeallacht atá bunaithe ar phrionsabail agus luachanna arna gcomhroinnt ag na gníomhaithe ar fad chun comhar cothrom a áirithiú; CUIREANN SÍ I bhFIOS GO LÁIDIR a thábhachtaí atá sé tacú le hinstitiúidí ardoideachais, le bonneagar taighde agus bonneagar teicneolaíochta, agus le heagraíochtaí a dhéanann taighde agus teicneolaíocht trí chur chuige comhordaithe Eorpach d'fhonn comhoibriú cothrom a bhaint amach a rachaidh chun tairbhe an dá thaobh, rud atá mar chuid de chumhacht bhog an Aontais agus dá acmhainn mar cheannródaí i dtaca le caighdeáin dhomhanda.
3. CUIREANN SÍ I bhFIOS GO LÁIDIR a thábhachtaí atá comhar maidir le T&N le tíortha atá comhlachaithe le Clár Réime an Aontais do thaighde agus nuálaíocht agus le tíortha a bhfuil caidreamh seanbhunaithe acu leis an Aontas agus le tríú tíortha a bhfuil na prionsabail agus luachanna céanna acu d'fhonn iad a chur chun cinn ar an leibhéal idirnáisiúnta, i gcomhthéacs an chur chuige dhomhanda i leith Taighde agus Nuálaíochta.

4. TUGANN SÍ DÁ hAIRE an gá atá le comhar idirnáisiúnta maidir le T&N a athchothromú, i gcás inarb iomchuí, ar bhonn na cómhálartachta agus chothrom na Féinne, de réir an phrionsabail ‘a oscailte is féidir, a iata is gá’; TUGANN SÍ DÁ hAIRE na prionsabail agus na luachanna mar a cuireadh i láthair iad ag Comhdháil Aireachta Marseille an 8 Márta 2022 maidir le Cur Chuige Domhanda i leith Taighde, Nuálaíochta agus Ardoideachais agus CUIREANN SÍ I dTÁBHACHT gur cheart comhar idirnáisiúnta maidir le T&N a mheas i bhfianaise phrionsabail agus luachanna an Aontais agus leasanna straitéiseacha an Aontais, go háirithe chun ceannasacht theicneolaíoch an Aontais agus uathriail straitéiseach an Aontais a chur chun cinn agus geilleagar oscailte á chaomhnú ag an am céanna;

Prionsabail agus luachanna i gcomhar idirnáisiúnta maidir le T&N

5. AITHNÍONN SÍ saoirse an taighde eolaíoch mar an ceart chun ceisteanna taighde a shainiú ar bhealach saor, chun modhanna taighde eolaíochta fóna a úsáid, chun dúshlán a thabhairt don ghaois thraidisiúnta agus chun smaointe agus teoiricí nua a mholadh; agus TACAÍONN SÍ le cearta na dtaighdeoirí torthaí agus sonraí an taighde sin a fhoilsiú, a roinnt, a scaipeadh agus a chur in iúl go hoscailte, lena n-áirítear trí oiliúint agus teagasc, agus chun bheith rannpháirteach in eagraíochtaí ionadaíocha gairmiúla nó acadúla gan a bheith curtha faoi mhíbhuntáiste ag an gcóras ina n-oibríonn siad nó trí aon chinsireacht nó idirdhealú;
6. CUIREANN SÍ I bhFIOS go láidir a thábhachtaí atá an eitic agus an tsláine agus ÁITÍONN SÍ ábhair inné eiticiúla a chur san áireamh sa chomhoibriú idirnáisiúnta eolaíoch agus acadúil, i measc nithe eile, nuair a bhaineann an obair thaighde le daoine is ábhair iad agus príobháideachas, le turgnamh ar ainmhithe nó leis an gcomhshaol, lena n-áirítear trí phróisis eiticiúla athbhreithnithe piaraí atá neamhspleách agus trédhearcach; CUIREANN SÍ I dTREIS go n-áirítear le sláine taighde gnéithe a bhaineann le hiontaofacht, macántacht, meas agus freagracht chun torthaí iontaofa taighde a fháil, ar bhealach trédhearcach in-atáirgthe, chun gníomhú in aghaidh scaipeadh na bréageolaíochtaí agus na mífhaisnéise, agus chun muinín san eolaíocht a fhorbairt agus a chothú; IARRANN SÍ ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit a gcomhar idirnáisiúnta maidir le T&N a bhunú ar an gCód Iompair Eorpach maidir leis an tSláine Taighde;

7. CUIREANN SÍ CHUN SUNTAIS gur príomhthiomantóir an chomhair idirnáisiúnta maidir le T&N é barr feabhais sa taighde; CUIREANN SÍ I dTREIS nach mór barr feabhais sa taighde a mheas freisin ar phrionsabail na heitice agus na sláine agus gur cheart é a chothú trí chúrsaíocht idirnáisiúnta taighdeoirí agus eolais a bheidh saor agus níos cothroime;
8. IARRANN SÍ go ndéanfaí idirdhealú ar bith a chomhrac agus CUIREANN SÍ I CHUN CINN an chuimsitheacht agus an comhionannas inscne, go háirithe comhdheiseanna i ngairmeacha agus gné na hinscne a chomhtháthú i ngníomhaíochtaí T&N;
9. MOLANN SÍ an Eolaíocht Oscailte chun comhdhlúthú agus scaipeadh cómhalmartach torthaí taighde a lorg trí chreataí agus straitéisí a dhíríonn ar rochtain oscailte agus láithreach ar fhoilseacháin eolaíocha, chomh maith le sonraí taighde a struchtúru, a chaomhnú agus, a mhéid is féidir, a oscailt nó a roinnt i gcomhréir leis na prionsabail inaimsithe, inrochtana, idir-inoibritheacha agus in-athúsáidte ('FAIR') chomh maith le bogearraí agus cóid foinse; TACAÍONN SÍ le bonneagair na heolaíochta oscailte, le rannpháirtíocht oscailte na saoránach sa phróiseas eolaíoch, le cumarsáid leis an tsochaí agus leis an nuálaíocht oscailte;
10. MOLANN SÍ don Choimisiún agus do na Ballstáit feabhas ar chosaint uilíoch agus forfheidhmiú cearta maoinne intleachtúla agus tionsclaíche a chothú agus a chur chun cinn, chomh maith leis an bpríobháideacht agus sonraí pearsanta a chosaint, chun tacú le cur chuige cothrom idir cosaint leasanna na ngeallsealbhóirí agus an tionchar eacnamaíoch agus sochaíoch a bhíonn ag luachshocrú eolais;
11. AITHNÍONN SÍ cruthú luacha agus tionchar sochaíoch agus eacnamaíoch a eascraíonn as taighde bunúsach agus as eolaíocht, teicneolaíocht agus nuálaíocht, go háirithe chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán shochoíocha trí tháirgí, seirbhísí, próisis agus réitigh, agus tríd an eolas eolaíoch a chuireann le ceapadh beartas atá fhianaisebhunaithe; CUIREANN SÍ I dTREIS gur cheart do T&N folláine daoine agus neacha beo eile a chur chun cinn i gcur chuige inbhuanaithe a thugann urraim fhrithpháirteach don chomhshaol agus d'acmhainní uile an phláinéid, don rathúnas eacnamaíoch agus sochaíoch, agus don aistriú eolais;

12. MOLANN SÍ freagracht na sochaí agus freagracht chomhshaoil agus IARRANN SÍ ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit freagairt do riachtanais na sochaí ina gcomhar idirnáisiúnta maidir le T&N chun tairbhí sochaíocha agus comhshaoil níos fearr a bhaint amach agus chun rannpháirtíocht na ngeallsealbhóirí, na bpobal áitiúil agus na saoránach a chur chun cinn i gceapadh agus i gcur chun feidhme beartas, trí idirphlé eolaíochta agus gníomhaíochtaí cumarsáide a neartú chun tacú le muinín agus le rannpháirtíocht san eolaíocht agus sa nuálaíocht; MOLANN SÍ dlúthpháirtíocht agus comhpháirtíochtaí go háirithe le tíortha ísealioncaim agus meánioncaim agus TUGANN SÍ DÁ hAIRE gur príomhionstraim é an comhar idirnáisiúnta maidir le T&N a chuidíonn le geilleagar eolasbhunaithe a fhorbairt agus a threisiú sna tíortha sin;
13. ADMHAÍONN SÍ a thábhachtaí atá bainistiú riosca agus slándáil; MOLANN SÍ go nglacfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit bearta chun trasnaíocht eachtrach a chomhrac agus chun na rioscaí a bhaineann go dlúth le comhar idirnáisiúnta maidir le T&N a bhainistiú, agus ag an am céanna réamhchúraimí leordhóthanacha a sholáthar maidir le slándáil an Aontais agus maidir le cearta maoinne intleachtúla agus tionsclaíche a chosaint, agus na rialacha chun príobháideachtas, sonraí pearsanta agus bonneagair a chosaint; IARRANN SÍ ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit tarraingt ar na dea-chleachtais a sainaitníodh, mar shampla, sa Doiciméad Inmheánach Oibre de chuid an Choimisiúin dar teideal *Tackling R&I foreign interference* [Ag dul i ngleic le trasnaíocht eachtrach ar T&N]³ agus iad a fhorbairt a thuilleadh chun tacú lena gcur chun feidhme;

I dtreo idirphlé iltaobhach ar phrionsabail agus luachanna an chomhair idirnáisiúnta maidir le T&N le príomh-chomhpháirtithe idirnáisiúnta

14. IARRANN SÍ ar phríomh-chomhpháirtithe idirnáisiúnta an Aontais i gcomhar maidir le T&N páirt a ghlacadh in idirphlé iltaobhach leis an Aontas ar bhonn na bprionsabal agus na luachanna sin, go háirithe chun cur le comhchreat láidir don chomhar idirnáisiúnta maidir le T&N atá cothrom agus chun tairbhe an dá thaobh ar mhaithe leis an tsíocháin, chun bonn coiteann a bhunú d'urramú prionsabal agus luachanna, chun bunú chothrom na Féinne a chothú, chun dlúthpháirtíocht le tíortha ísealioncaim agus meánioncaim a threisiú, agus chun oibriú le chéile chun aon trasnaíocht eachtrach in T&N a chomhrac;

³ 5396/22

15. IARRANN SÍ ar an gCoimisiún an t-idirphlé iltaobhach sin a ullmhú i gcur chuige comhordaithe idir an tAontas agus a Bhallstáit trí fhoghrúpa buan Fhóram LET don chur chuige domhanda i leith T&N.
-